

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Інна САВИЦЬКА

2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної
філології і перекладу

Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Німецька мова та друга
іноземна»

Наталія ОЛЬХОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТИЛІСТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ**

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: «035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька»

Освітня програма: «Німецька мова та друга іноземна»

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробник: к.філол.н., доцент *Наталія ОЛЬХОВСЬКА*

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

«Стилістика німецької мови та інтерпретація тексту»

7 семестр

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 Філологія	
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Освітня програма	Німецька мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
<i>Вид</i>	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	<i>не передбачено</i>	
Форма контролю	<i>Залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Рік підготовки (курс)	<i>4-й</i>	
Семестр	<i>7-й</i>	
Лекційні заняття	<i>14 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>16 год.</i>	
Лабораторні заняття	<i>не передбачено</i>	
Самостійна робота	<i>30 год.</i>	
Індивідуальні завдання	<i>не передбачено</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

«Стилістика німецької мови та інтерпретація тексту»
8 семестр

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 Філологія	
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Освітня програма	Німецька мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	не передбачено	
Форма контролю	Істит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Рік підготовки (курс)	4-й	
Семестр	8-й	
Лекційні заняття	не передбачено	
Практичні, семінарські заняття	24 год.	
Лабораторні заняття	не передбачено	
Самостійна робота	36 год.	
Індивідуальні завдання	не передбачено	
Тижневих годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основними завданнями курсу є: формування у студентів чітких уявлень про стилістику як мовознавчу дисципліну, яка охоплює три напрями дослідження: стилістику мови, стилістику мовлення та стилістику тексту. Кожний напрям має свої об'єкти детального аналізу, а саме функціонування мовних одиниць в системі мови, стилістичне використання фонетичних, граматичних та лексичних засобів в різних комунікативних ситуаціях, функціональні стилі та їх характеристика, критерії, методи аналізу та інтерпретацію тексту.

Набуття компетентностей:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

спеціальні (фахові, предметі) компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 13. Здатність до здійснення аспектного перекладу текстів аграрного спрямування в німецько-українській мовній парі з дотриманням лексико-граматичних норм та з урахуванням жанрово-стилістичних особливостей.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 20. Знати основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів аграрної сфери; вміти виконувати аспектний переклад текстів аграрного спрямування.

3. Програма та структура навчальної дисципліни:

«Стилістика німецької мови та інтерпретація тексту»

7 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	Тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. DIE TEXTLINGUISTISCHEN ASPEKTE DER STILISTIK														
Тема 1. Gegenstand und Aufgaben der Stilistik.		10	3	4			3		2					10
Тема 2. Die funktionalen Stile der deutschen Sprache.		8	2	2			4							10
Тема 3. Die einfachen Kompositionsformen. Die komplizierten Kompositionsformen		12	2	2			8							9
Разом за змістовим модулем 2		30	7	8			15							29

Змістовий модуль 2. STILISTIK DER SPRACHNIVEAUS												
Тема 4. Stilistisch bedingte Besonderheiten der Graphik und Phonetik. Morphologie aus stilistischer Sicht		10	3	3				3				10
Тема 5. Stilfragen im Zusammenhang mit dem Wortschatz der deutschen Sprache		8	2	3				4				10
Тема 6. Syntax aus stilistischer Sicht		12	2	2				8				9
Разом за змістовим модулем 3		30	7	8				15				29
Усього годин за 7 семестр		60	14	16				30		2		58

8 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	Тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Zur Theorie der linguostilistischen Textinterpretation														
Тема 1. Voraussetzungen und Aufgaben der Textinterpretation Kurzgeschichte und Kalendergeschichte Rededarstellungsarten Stilistik.		10		4				6		2				9
Тема 2. Textanalyse und Textinterpretation.		10		4				6						10
Тема 3. Bestimmungsmerkmale des literarischen Textes		10		4				6						9
Разом за змістовим модулем 2		30		12				18		2				28
Змістовий модуль 2. Methodik des Interpretationsprozesses														
Тема 4. Komponenten der literarischen Texte		10		4				6						10
Тема 5. Komposition und Architektonik des Textes Sprache		8		4				6						10
Тема 6. Darstellungsarten literarischer Texte		12		4				6						10
Разом за змістовим Модулем 2		30		12				18						30
Усього годин за 8 семестр		60		24				36						60

4. Теми семінарських занять: в 7 та 8 семестрах планом не передбачено

5. Теми практичних занять

7 семестр

1.	Gegenstand und Aufgaben der Stilistik.	3
2.	Die funktionalen Stile der deutschen Sprache.	2
3.	Die einfachen Kompositionsformen. Die komplizierten Kompositionsformen	2
4.	Stilistisch bedingte Besonderheiten der Graphik und Phonetik. Morphologie aus stilistischer Sicht	3
5.	Stilfragen im Zusammenhang mit dem Wortschatz der deutschen Sprache	2
6.	Syntax aus stilistischer Sicht	2

8 семестр

1.	Voraussetzungen und Aufgaben der Textinterpretation	4
2.	Textanalyse und Textinterpretation. Gegenstand der Textinterpretation	4
3.	Bestimmung des Textes. Bestimmungsmerkmale des literarischen Textes (Expressivität, Emotionalität)	4
4.	Komponenten der literarischen Texte. Komposition und Architektonik des Textes	4
5.	Darstellungsarten literarischer Texte. Rededarstellungsarten	4
6.	Kurzgeschichte und Kalendergeschichte	4

6. Теми лабораторних занять: в 7 та 8 семестрах планом не передбачено

7. Самостійна робота

7 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Gegenstand und Aufgaben der Stilistik.	4
2	Die funktionalen Stile der deutschen Sprache.	2
3	Die einfachen Kompositionsformen. Die komplizierten Kompositionsformen	2
4	Stilistisch bedingte Besonderheiten der Graphik und Phonetik. Morphologie aus stilistischer Sicht	3
5	Stilfragen im Zusammenhang mit dem Wortschatz der deutschen Sprache	2
6	Syntax aus stilistischer Sicht	2

8 семестр

1.	Textinterpretation: Th. Mann "Buddenbrooks", Heinrich Mann "Untertan"	6
2.	Textinterpretation: Günter Grass "Blechtrommel (Auszug)", Wolfgang Borchert "Das Brot"	6
3.	Textinterpretation: Thomas Bernhard "Der junge Mann", Kurt Marti "Happy end"	6
4.	Textinterpretation: Peter Bichsel "Vom Meer". Franz Kafka "Gib's auf"	6
5.	Textinterpretation: Erwin Strittmatter "Die Brecht-Nessel"	6
6.	Textinterpretation: Bertold Brecht "Geschichten von Herrn Keuner"	6

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення засвоєння знань студентами

7 семестр

Модуль 1. Die textlinguistischen Aspekte der Stilistik

1. Forschungsgebiet, Gegenstand und Aufgaben der Stilistik. Mikro- und Makrostilistik.
2. Stilistische Bedeutung, ihre Komponenten und Funktionen.
3. Stilfärbung im Sprachsystem.
4. Funktionale Färbung, ihre Komponenten, ihre Charakteristik.
5. Zum Problem der Funktionalstile in der deutschen Stilistik. Analyse der Funktionalstile aus 3 Positionen: sozialer, extralinguistischer und linguistischer.
6. Der Funktionalstil der Presse und Publizistik, seine Erscheinungsformen, seine Funktionen und seine Stilzüge.
7. Der Funktionalstil der schönen Literatur, seine Erscheinungsformen, seine Funktionen und seine Stilzüge.
8. Der Funktionalstil der Wissenschaft und seine Funktionen, seine Erscheinungsformen und seine Stilzüge.
9. Der Funktionalstil des öffentlichen Verkehrs, seine Funktionen, seine Erscheinungsformen und seine Stilzüge.
10. Der Funktionalstil der Alltagsrede, seine Stilzüge, und seine Funktionen.
11. Stilistische Aspekte der Wortbildung.
12. Stilistische Potenzen der Synonymie: stilistische und kontextuelle Synonyme.
13. Stilistische Möglichkeiten der Morphologie.
14. Die stilistische Differenzierung des Wortschatzes der deutschen Sprache nach J. Scharnhorst: der emotionale Aspekt, der funktionale Aspekt, der funktionalstilistische Aspekt.
15. Zeitliche Differenzierung des Wortschatzes des Deutschen: Historismen, Archaismen, Neologismen.

16. Soziale und fachliche Differenzierung des Wortschatzes: Termini, Berufslexik, Jargonismen und ihre stilistischen Funktionen.
17. Territoriale und nationale Differenzierung des Wortschatzes: Dialektismen, Fremdwörter, Internationalismen, Dubletten, Realien und ihre stilistischen Funktionen.

Модуль 2. Stilistik der Sprachniveaus

1. Die Metapher, ihre Abarten und ihre Funktionen.
2. Das Epitheton, seine Abarten und ihre Funktionen.
3. Der Vergleich, seine Abarten und ihre Funktionen.
4. Stilistische Werte der Satzarten.
5. Mittel der stilistisch kolorierten Wortfolge: die Ausklammerung, die Absonderung, die Isolierung.
6. Syntaktische Erscheinungen als Stilfiguren der Anordnung: die Prolepse, der Nachtrag, die Aposiopese.
7. Syntaktische Erscheinungen als Stilfiguren der Anordnung: das Anakoluth, die Parenthese.
8. Die allgemeine Charakteristik der Periphrase nach der Struktur, der Häufigkeit, dem Inhalt und dem Ausdruckswert.
9. Arten der Umschreibung: der Euphemismus, die Hyperbel, die Litotes, die Meiose, die Ironie.
10. Wiederholung und ihre Abarten: der Parallelismus, die Antithese, der Chiasmus.
11. Die Stilfiguren der Häufung: die Aufzählung, ihre Formen (die Akkumulation, die Amplifikation, die Gradation – die Klimax, die Antiklimax).
12. Distanzwiederholung: die Anapher, die Epipher, die Rahmen – oder Ringwiederholung, die Anadiplose, Echowiederholung, die Paronomasie.
13. Text – eine kommunikative Einheit. Textbegriffe, Textdefinition.
14. Textualität, ihre Definition aus Sicht der Textlinguistik. Kriterien der Textualität.
15. Typologie der Texte nach dem Prinzip der Kompositionsformen. Kompositionsformen des Textes.
16. Redetypen. Grundprinzipien der Typen der Rede, ihre Charakteristik.
17. Klassifikation der Texte.

SCHEMA ZUR ANALYSE EINES LITERARISCHEN TEXTES

1. Biographische Daten des Autors (literarische Richtung, Stellung in der Literatur)
2. Allgemeine Bemerkungen zum Werk, dem der Auszug entnommen ist)
3. Gegenstand des Textes
4. Gliederung des Textes

5. Inhaltswiedergabe (die Fabel)
6. Grundgedanke des Textes
7. Sprachliche Gestaltung (die Wertung) des Textes
 - 7.1. Erzählperspektive des Textes
 - 7.2. Komposition
 - 7.3. Koloritzeichnung des Textes
 - 7.4. Stillmittel des Textes
 - 7.5. Einstellung des Autors zum Dargestellten.

8 семестр

1. Модуль. Zur Theorie der linguostilistischen Textinterpretation

1. Voraussetzungen und Aufgaben der Textinterpretation
2. Textanalyse und Textinterpretation.
3. Gegenstand der Textinterpretation
3. Bestimmung des Textes
4. Bestimmungsmerkmale des literarischen Textes (Expressivität, Emotionalität)
5. Komponenten der literarischen Texte
6. Komposition und Architektonik des Textes
7. Darstellungsarten literarischer Texte
8. Kurzgeschichte und Kalendergeschichte
9. Rededarstellungsarten

Модуль 2. Methodik des Interpretationsprozesses

1. Textinterpretation: Th. Mann "Buddenbrooks"
2. Textinterpretation: Heinrich Mann "Untertan"
3. Textinterpretation: Günter Grass "Blechtrommel (Auszug)"
4. Textinterpretation: Wolfgang Borchert "Das Brot"
5. Textinterpretation: Thomas Bernhard "Der junge Mann"
6. Textinterpretation: Kurt Marti "Happy end"
7. Textinterpretation: Peter Bichsel "Vom Meer"
8. Textinterpretation: Franz Kafka "Gib's auf"
9. Textinterpretation: Erwin Strittmatter "Die Brecht-Nessel"
10. Textinterpretation: Bertold Brecht "Geschichten von Herrn Keuner"

9. Методи навчання.

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний (лекція, бесіда). Навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики та інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види мовної та мовленнєвої компетенції студентів.

10. Форми контролю.

Усне опитування, тестовий контроль. Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи над навчальним матеріалом, так і в кінці кожного модуля та семестру.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування за темами практичних занять, виконання вправ; перевіряється виконання самостійної роботи студентами, проводяться поточне тестування, презентація доповідей і проектів. Наприкінці кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи. Наприкінці семестру – іспит.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R дис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R ат** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R нр** (до 70 балів): **R дис = R нр + R ат**.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Конспект лекцій з дисципліни.
3. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт.
4. Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів.

5. Навчальний посібник зі Стилiстики нiмецької мови та методичнi рекомендацiї з Лiнгвостилiстичної iнтерпретацiї.
6. Електронний навчальний курс з «Стилiстика нiмецької мови та iнтерпретацiя тексту» на платформi Ельорн (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3082>)

13. Рекомендованi джерела iнформацiї

1. Гiнка Б. I. Лексикологiя нiмецької мови: навч. посiб.: лекцiї та семiнари. Тернопiль: Навчальна книга – Богдан, 2015. 420 с.
2. Каземiр В.О., Яремчук I.М. *Stilistik der deutschen Sprache*: навчально-методичний посiбник, Кам'янець-Подiльський, 2018. 164 с.
3. *Короткий нарис з теорiї стилiстики iз завданнями = Kurz gefasste Theorie der Stilistik mit Aufgaben* : навч. посiбник / уклад I.П. Задорожна, Чернiвцi : Чернiвецький нац. ун-т, 2022. 72 с
4. Ольховська Н.С. *Linguostilistische Textinterpretation*: методичнi рекомендацiї до дисциплiни “Лiнгвiстична iнтерпретацiя тексту”, Киiв : КИМУ, 2011. 63 с.
5. Ольховська Н.С. *Stilistik der deutschen Sprache*: навчальний посiбник, Киiв : Компринт, 2017. 432 с.
6. Dudenredaktion (Hrsg.): *Duden. Das Stilwörterbuch*. 10., überarbeitete und erweiterte Auflage. Dudenverlag, Berlin 2017, [ISBN 978-3-411-04030-8](https://www.duden.de/info/isbn). (Duden Band 2).
7. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/2703>
8. https://subject.com.ua/article/philology_5/4.html
9. <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023.pdf>